

Het 4 kwadranten model van Ken Wilber - Zie ook de website www.duurzame-politiek.nl

Zie de opmerkingen aan het einde van deze presentatie

Uitgangspunten van het model:

In de sfeer van het menselijke hebben we niet alleen met het individuele innerlijk te maken, maar ook met het uiterlijk gedrag en met collectiviteit.

Een mens is pas een mens in relatie met andere mensen en met de haar of hem omringende wereld.

Het model dat op basis van dit idee opgebouwd kan worden, biedt inzicht hoe verschillende terreinen van het leven met elkaar samenhangen (uit artikel '[Door de bril van Ken Wilber](#)', door Chris Elzinga)

[Ken Wilber](#) heeft geprobeerd een soort model van de menselijke ontwikkeling te maken. Binnen dit model vallen de verschillende disciplines en perspectieven op hun plaats en worden de onderlinge relaties duidelijker.

De verschillende levenssferen van bv een burnout-patiënt (individu) kunnen in het onderstaande 4 kwadranten model van Ken Wilber worden aangegeven (eigen interpretatie):

	Binnenkant (innerlijk) V	Buitenkant (uiterlijk) V
Individueel ----->	LB - Individueel - Binnenkant Ik (zelf en bewustzijn) innerlijke van het individu bewustzijn/intentie subjectieve beleving (oa kunst) waarachtigheid Psychisch herstel bij bv burnout	Individueel - Buitenkant - RB Het - individueel (hersenen, organisme, lichaam) uiterlijke van het individu ervaring/gedrag objectiveerbare aspecten empirisch feiten vaststellen Fysiek herstel bij bv burnout
Collectief ----->	Wij (cultuur en wereldbeschouwing) innerlijke van het collectief beleving/cultuur en waarden innerlijke beleving rechtmatigheid Spiritueel herstel bij bv burnout LO - Collectief - Binnenkant	Het - collectief (sociale systeem en omgeving) uiterlijke van het collectief leefomgeving/maatschappij, wetten, protocollen objectiveerbare aspecten functionele inpassing bejegening in de zorg Maatschappelijke Context bij bv burnout Collectief - Buitenkant - RO

- Een invulling van de 4 kwadranten, grondslag voor een integrale visie bij bv [integrale geneeskunde](#) (Zie: imconsortium.org) bij bv burnout (items dezelfde kleur in de 4 kwadranten horen bij elkaar)

Korte toelichting op de 4 kwadranten RB, RO, LO en LB van het **4 kwadranten model van Ken Wilber**

- **RB - Rechts Boven (individueel - buitenkant)** - vorm, biologisch:

In dit kwadrant probeert men 'de mens' op een wetenschappelijke wijze (objectief) te beschouwen, bv in de reguliere geneeskunde. Hier komen de objectieve of uiterlijke elementen aan bod, bij bv pillen tegen iets, opereren, biochemie, neurotransmitters en fysiotherapie.

Binnen dit kwadrant zijn op specifieke gebieden belangrijke vorderingen gemaakt.

(Bewustzijn (uit LB) wordt hier bv vaak gereduceerd tot hersenmechanismen).

In onze westerse cultuur (vooral Nederland) is dit kwadrant erg dominant, ten koste van de overige 3 kwadranten.

- **RO - Rechts Onder (collectief - buitenkant)** - vorm, sociaal:

In dit kwadrant bevinden zich het bedrijf waar je werkt, je familie, de sociale systemen welke ondersteuning verzorgen, de maatschappij waar in je leeft.

- **LO - Links Onder (collectief - binnenkant)** - bewustzijn, ethisch:

De culturele waarden en normen. In dit kwadrant bv ook de meningen over een burnout patiënt. Bv maatschappijvisie op vrijheid van keuze (- mogelijkheid) arts en geneeswijze, stelsel van vergoedingen voor medische zorg.

Ook het algemeen (wel of niet evenwichtig?) wereldbeeld komt hier aan de orde.

Spiritualiteit kan worden omschreven als 'een gevoel van eenheid en verbondenheid met een groter geheel'.

- **LB - Links Boven (individueel - binnenkant)** - bewustzijn, psychisch:

Eigen beleving, zelfbeeld, de gewaarwordingen, individuele ideeën, creativiteit, oorspronkelijk gewaarzijn, flow ervaren, meditatie, mindfulness, etc.

- Uit de invulling van de 4 kwadranten model van Ken Wilber bij bv burnout, blijkt dat voor herstel van burnout binnen alle 4 de kwadranten moet worden gewerkt (integrale benadering - oa integrale gezondheidszorg).

Duidelijk is te zien dat processen mbt burnout raken en herstellen van burnout in de 4 kwadranten onderling (meervoudig) verweven zijn.

Wordt er niet binnen alle 4 de kwadranten aan de oplossing gewerkt dan wordt de oplossing al gauw incompleet, eenzijdig en niet effectief (Heel moeizaam dus, wat juist bij oa burnout heel averechts werkt).

- Volgens Ken Wilber hebben alle 4 kwadranten elk hun eigen vorm van geldige kennis.

De wetenschappelijke zoektocht naar kennis wordt verfijnt en verbreed als we haar zien als een meerdimensionale aangelegenheid, die vele vormen van kennis omvat: natuurwetenschappelijke, sociaal-wetenschappelijke en spiritueel-wetenschappelijke kennis.

Alle gebeurtenissen hebben 4 kwadranten (dwz een 'ik'-, een 'wij'- en een 'het'-dimensie ('het - individueel' en 'het - collectief')).

Dwz als je probeert 'alle' belangrijke mogelijkheden te omvatten, zorg dan dat je het 1ste persoon- en 2de-persoon- en 3de-persoon-perspectief meeweegt, omdat die in alle belangrijke talen wereldwijd voorkomen.

Dit model geeft een neutraal kader het geeft bv niet aan wat je moet denken.

(Zie opmerking over 1ste, 2de en 3de persoon (ik, wij en het) van dit item en zie voor verdere toelichting bv het boek: ['Integrale Visie'](#) - Ken Wilber ([Engelse versie via Google](#)))

Belangrijk is bv ook dat mensen een waak-, een droom- en een diepeslaaptoestand kennen, als je 'alles' wil omvatten, zorg dan dat je de waak-, de droomtoestand en de vormloze toestand meetelt.

- **Waarom wordt er in onze westerse cultuur niet meer met deze meerdimensionale visie op de werkelijkheid gewerkt?**

Volgens Ken Wilber is de 'moderne' mens in de loop der eeuwen in toenemende mate een bewoner geworden van 'Flatland' (pdf), dwz de visie waarin slechts de zintuiglijk waarneembare werkelijkheid als bron van geldige kennis erkend wordt en het menselijk innerlijk vol wantrouwen wordt afgewezen. (Zie ook de YouTube-video: [Dr Quantum - Flatland](#))

De wetenschap uit 'RB' is echter op deze wijze de overige 3 kwadranten gaan overheersen, terwijl deze 3 domeinen meestal tenminste even relevant zijn. (Zie boek 'Ken Wilber, denken als passie', door Frank Visser)

Het integrale model stelt dat elke fysieke gebeurtenis (in RB) minstens 4 dimensies (kwadranten) heeft. Elke ziekte moet dan ook vanuit alle kwadranten bekeken worden. Per ziekte zal het gewicht/belang van elke kwadrant anders kunnen zijn.

Steeds wordt bv duidelijker dat iemands innerlijke toestanden (emoties, psychische instelling, beelden en bedoelingen) een kritieke rol spelen in zowel de oorzaak als de genezing van zelfs lichamelijke ziekte.

- **Opmerking over 1ste-, 2de- en 3de-persoon, dwz respectievelijk: Ik (LB), Wij (LO) en Het (RB en RO) bij het 4 kwadranten model van Ken Wilber:**

- perspectief 1ste persoon: 'de persoon die spreekt' (ik, mij, mijn, wij, ons, onze)
- perspectief 2de persoon: 'de persoon tot wie gesproken wordt' (jij, jou, jouw)
- perspectief 3de persoon: 'de persoon of het ding waarover wordt gesproken', hij, hem, zij, haar, hen en het

- Als ik en jij contact hebben, dan zeggen we 'wij begrijpen elkaar'. Wij is formeel de 1ste persoon meervoud, als jij en ik communiceren zijn we een buitengewoon wij. De 2de persoon wordt dan soms aangegeven als jij/wij of gij/wij of soms als wij. We kunnen de 1ste, 2de, en 3de persoon dan terugbrengen tot ik, wij en het.

In het 4 kwadranten model van Ken Wilber vinden we dit terug in 'ik'-, 'wij'-, 'het - individueel'- en 'het - collectief'- kwadrant.

- De 'ik'-, 'wij'-, en 'het'- dimensies van ervaringen verwijzen bv naar:

De 'ik'-dimensie van ervaring	'wij'-dimensie van ervaring	'het'-dimensie van ervaring
kunst	moraal	wetenschap
zelf	cultuur	natuur
het Schone	het Goede	het ware

- Uit het boek 'Integrale Visie' - Ken Wilber

Waar het om gaat is dat elke gebeurtenis in de manifestatie alle drie deze dimensies bevat.

Je kunt naar elke gebeurtenis kijken uit het oogpunt van:

- **het 'ik'**- hoe ik welke gebeurtenis zie en wat ik er van vind
- **het 'wij'**- hoe niet alleen ik de gebeurtenis zie, maar ook anderen die zien
- **een 'het'** - de objectieve feiten van de gebeurtenis

- **YouTube-video: [Daniel Ofman over integraal leiderschap](#) - Nederlands - Integrale visie in de praktijk**

Opmerkingen:

- Grote belang van Leven in waarheid, goedheid en schoonheid komt in veel culturen aan de orde.
Zie bv [Plato](#), [Aristoteles](#), [Augustinus](#) en [Sri Sri Ravi Shankar](#)) en schenken mensen de wil om te onderzoeken, goed te doen en tot perfectioneren.
- Zie bv de video:
[Sri Sri Ravi Shankar conferred with an Honorary Doctorate from Nyenrode Business University](#)
- Download: [Ken Wilber's AQAL map](#) (Engels, 660 Kb - GIF-file)
  - AQAL - An Integral Map - All Quadrants - Levels/Stages - States - Lines - Types
  - Stages of Development
- [Integrale Theorie - Ken Wilber](#) - Wikipedia - Uitgebreid overzicht en literatuurverwijzingen
  - Zie Engelse versie van het boek '[Integrale Visie](#)' door Ken Wilber (digitaal Inkijk-exemplaar van het boek)
- Boek: [Inspiratie en inzet in organisaties](#) - Als harder werken niet meer werkt, door [Daniel Ofman](#)
Met zijn **integrale benadering van leven, werken en organiseren** wordt duidelijk waarom veel traditionele manieren van managen niet kunnen en niet zullen werken en wat er nodig is om met minder energie meer te bereiken.
- YouTube-video: [Daniel Ofman: Invloed](#)

Werken met een Integrale Visie en Integrale Aanpak:

- Van het newtoniaanse (mechanistisch) wereldbeeld naar een coherent (samenhangend) wereldbeeld.

Op dit moment zijn wij een bedreigde soort, die bovendien een bedreiging vormt met andere soorten, want we vormen een gevaar voor onze eigen toekomst en mogelijk zelfs voor de rest van het leven op aarde.

Coherentie is het concept dat het best recht doet aan de heelheid die nu in de domeinen van het leven worden ontdekt (oa in kwantumfysica)
- [David Bohm](#): Het is nodig dat wij de betekenis van heelheid opnieuw leren kennen, dat wij haar leren observeren en dat wij ontdekken wat zij voor ons betekent. (Wholeness and the Implicate order).

Onze toekomst hangt af of we ons voelen als een onderdeel van dit ene geheel (schepping) of niet.
- Nederlandse tekst: [David Bohm en de impliciete orde](#)
- Zie video: [Interview with David Bohm - 1989](#) - Engels

Een eenvoudig Multi Intelligentie Model (Model of Multiple Intelligences)

Multi Intelligentie Model: 1- Fysieke intelligentie, 2- Logische en verbale intelligentie, 3- Emotionele intelligentie, 4- Spirituele intelligentie.

Zie ook het 4 Kwadranten Diagram van Ken Wilber zoals hiervoor beschreven!

'SQ' of spirituele intelligentie is gedefinieerd als het vermogen om zich met wijsheid en mededogen te gedragen, met behoud van innerlijke en uiterlijke vrede, ongeacht de omstandigheden' - Cindy Wigglesworth.

- **SQ - Spirituele intelligentie** - Innerlijke wijsheid geleid door mededogen (innerlijke en uiterlijke vrede)
  - **EQ - Emotionele intelligentie** - Onszelf en onze relaties goed kunnen managen
  - **IQ - Logische en verbale intelligentie** - Conceptuele en taalkundige vaardigheden
  - **FQ - Fysieke intelligentie** - Lichaams-bewustzijn en behendig met ons lichaam kunnen werken.
- Youtube-video: Video: [Spiritual Intelligence Part 2 of Multiple Intelligence - Veronika Tracy-Smith](#) Learn about Multiple Intelligence, how to deal with your critic, observe with your witness self and learn to live from your Higher Self.
  - [Why spiritual intelligence is essential to major leadership](#)
  - [Cindy Wigglesworth](#), MA is the Founder and President of Deep Change
  - YouTube-video: Every [leader needs four types of intelligence](#) - Cindy Wigglesworth
  - Zie ook de pagina [Meditatie en Geluk](#) van de website www.duurzame-politiek.nl

oo-----oo

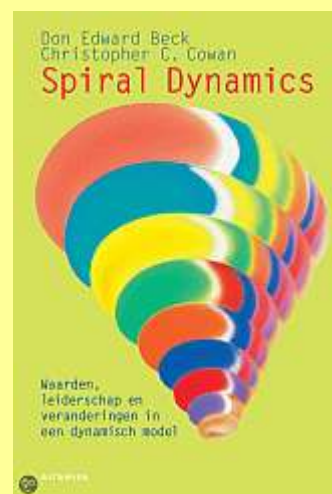
Spiral Dynamics - Zie ook www.duurzame-politiek.nl item: spiral dynamics

- [Spiral Dynamics, waarden, leiderschap en veranderingen in een dynamisch model](#), door [Don Edward Beck](#)

[Spiral Dynamics](#) (- Wikipedia) is o.a gebaseerd op de Integral Theory van Ken Wilber.

Spiral Dynamics geeft antwoord op vragen als 'Hoe kan ik zien welke drijvende krachten een rol spelen bij veranderingen?', 'In welke richting beweegt zich dat veranderingsproces?' en 'Welk instrument heb ik om dat proces te sturen?'

- Spiral Dynamics: Zie voor een toegankelijke [Nederlandse toelichting op oa Spiral Dynamics](#) (Waarden-systemen en hun kleuren dat door Ken Wilber werd opgenomen in zijn model van spirituele ontwikkeling) via [Academie voor Levenskunst](#).
- [Spiral Dynamics](#) (Nederlands) - Wikipedia [Spiral Dynamics](#) (Engels) - Wikipedia
- YouTube-video: [Waardensysteem van Graves \(Spiral Dynamics\)](#) - Inleiding - Nederlands - Chris Minne geeft overzicht waardentheorie van Graves

ISBN 9789401301411

[Overzichtskaart Spiral Dynamics](#) - www.humanemergence.org

Algemene achtergrond Literatuur:

- **Boek:** [21 Lessen voor de 21ste Eeuw](#), door [Yuval Noah Harari](#) - Wikipedia

Wat zijn de uitdagingen van onze tijd? Hoe beschermen we onszelf tegen een nucleaire oorlog, ecologische rampen en technologische bedreigingen? Wat is de oorzaak van de opkomst van populistische leiders als Donald Trump? Hoe waken we ons tegen fake news?

In dit boek beantwoordt Yuval Noah Harari de 21 meest urgente vragen van onze tijd.

- 27 maart 2018, YouTube-video: [The Future of Humanity: Yuval Noah Harari in conversation with Thomas L. Friedman](#)

- **Boek:** [Wat zou Aristoteles doen?](#) door [Edith Hall](#) - Wikipedia - Oude filosofie kan je leven veranderen

In 'Wat zou Aristoteles doen?' maakt Edith Hall duidelijk hoe Aristoteles ideeën juist nu kunnen dienen als kompas voor een betrokken en gelukkig leven.

Ze combineert hiervoor ethiek en joie de vivre en haalt verrassende, onderbelichte kanten van Aristoteles leven naar voren en verbindt zijn filosofie met onze eigen levens.

Aristoteles is dé filosoof voor wie een goed en gelukkig wil leven.

In een bijzonder turbulente en politieke tijd praktiseerde hij zijn filosofie niet alleen in de maatschappij, maar ook in het familieleven en in vriendschappen.

- [www.mt.nl: Wat zou Aristoteles doen?](#) - [Inzien boek 'Wat zou Aristoteles doen?' - via Google](#)

- YouTube-video: [Socrates, Plato, en Aristoteles \(short Documentary\)](#)

- [Aristoteles - Wikipedia](#)

Aristoteles (Grieks: Ἀριστοτέλης, Aristotélēs) (Stageira, 384 v.Chr. - Chalkis, 322 v.Chr.) was een Griekse filosoof en wetenschapper die met Socrates en Plato wordt beschouwd als een van de invloedrijkste klassieke filosofen in de westerse traditie.

Hij was lid van Plato's filosofische Akademeia en diens invloed is dan ook aanwezig in Aristoteles' werk, hoewel Aristoteles een duidelijk van Plato afwijkende filosofische stroming vertegenwoordigt.

oo-----oo

[Mensen-rechten](#) - Overzicht

Welke mensenrechten zijn er?

- Mensenrechten gelden voor iedereen.

Door de Verenigde Naties zijn er daarom verdragen en afspraken gemaakt over het beschermen van mensenrechten.

Denk bijvoorbeeld aan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. En ook binnen de Nederlandse en Europese wetgeving worden deze in verschillende wetten en afspraken behandeld.

oo-----oo

Opmerkingen:

- Zie de website www.duurzame-politiek.nl - door Bart Land - info@duurzame-politiek.nl
  - Voor duurzame politiek met integrale visie - naar Maatschappelijk Verantwoorde Politiek (MVP) -
- Alle onderstreepte teksten zijn hyperlinks naar een site met meer informatie over de onderwerpen van deze tekst.
- Alle hyperlinks in deze presentatie werken wanneer je deze tekst leest op het scherm van bv een PC of Tablet of telefoon die verbonden is met Internet
- Dit document is te downloaden via de site www.duurzame-politiek.nl - op bv de pagina [Literatuur en Sites](#) van de website www.duurzame-politiek.nl

Zie ook de overige pdf-documenten op deze pagina.

Datum: 03-12-2018